

ПРОЛОГ

• ГРЕЙС •

Це історія хлопця, що був колись вовком, і дівчини, що от-от стане вовчицею.

Ще кілька місяців тому казковою істотою був Сем. Це в нього було захворювання, проти якого ми не могли знайти ліків. Саме йому я не хотіла казати прощавай. Саме його тіло несло в собі загадку, занадто дивовижну і страшну, щоб осягнути її розумом.

Але прийшла весна. Тепло скоро змусить останніх вовків скинути свої вовчі шкури й повернутися в людські тіла. Сем залишиться Семом, Коул буде Коулом, і тільки я не почуваюся затишно у власній шкірі.

Минулого року саме цього я й хотіла. У мене було чимало підстав воліти опинитись у вовчій зграї, яка замешкала в лісі неподалік моєї домівки. Проте зараз усе змінилося: вже не я спостерігаю за вовками, очікуючи, коли ж один із них нарешті прийде до мене, — це вони спостерігають за мною, дожидаючи, коли ж я приєднаюся до них.

Їхні очі, людські очі на вовчих мордах, нагадують воду: ясну блакить струмка, в якому віддзеркалюється весняне небо, або брунатність збуруненого потоку після зливи, або зелень озера

влітку, коли квітнуть морські водорості, або зимову сталь закрижанілої ріки. Було за мною з-поміж промоклих під дощем беріз спостерігали тільки Семові жовті очі, але зараз я відчуваю на собі погляди всієї зграї. Це тягар невимовленої таємниці, відомої тільки нам.

Хоча я знаю секрет зграї, вовки в лісі — чужаки. Прегарні, вабливі, проте все одно чужаки. За їхніми очима ховається незнане людське минуле; Сем — єдиний, кого я вирізняла, і зараз Сем поруч зі мною. Ось чого я хочу понад усе: моєї руки в Семовій долоні, його щоки на моїй шії.

Але тіло зраджує мені. Зараз я — істота незнана й загадкова.

Це історія кохання. Я й гадки не мала, що в світі існує стільки різновидів любові та що любов здатна штовхнути людей на такі різноманітні вчинки.

Я й гадки не мала, що в світі існує стільки різновидів прощання.

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

• СЕМ •

Коли дізнаєшся, що людське тіло знову твоє до кінця життя, на Мерсі-Фолз у штаті Міннесота дивишся зовсім іншими очима. Раніше це місце було невід'ємне від літньої спеки, бетонних тротуарів, оберненого до сонця листя, теплого запаху асфальту й вихлопних газів од вантажівок.

А тепер, коли на гілочках з'явилися так рідко мною бачені блідо-рожеві брижі квіту, я відчув, що моя домівка саме тут.

За ті місяці, відколи я скинув вовчу шкуру, я намагався навчитися знову бути просто хлопцем. Поновився на роботі в «Похиленій полиці», де мене знову огорнули слова, де я знову слухав шелест сторінок. Поміняв успадкований спортивний бездоріжник, який досі зберігав запах Бека й мого життя з вовками, на «фольксваген-гольф», у якому вміщалися тільки ми з Грейс і моя гітара. Коли у незнацька відчинені двері влітав холодний вітер, я силкувався не кулитися. Нагадував собі, що більше я не сам. Вночі ми з Грейс прокрадалися в її кімнату, і тоді я притулявся до її тіла, вдихаючи аромат свого нового життя й підлаштовуючи своє серцебиття під її.

А коли вітряної ночі в мене стискалося серце від повільного виття вовків, мене заспокоювали прості принади цього звичайного життя. Я вірив, що багато років поспіль зустрічатиму Різдво, пригортаючи кохану дівчину, що попереду в мене радість старіння в моїй — такій незвичній — людській шкірі. Я знав це. У мене було все.

*Часу дар — моє життя:
Мені відкрите майбуття.*

Дедалі частіше я брав із собою до книгарні гітару. Покупців було мало, тож ніхто не чув, як я співаю власні пісні стінам, розліняним книжками. Маленький записник, який мені подарувала Грейс, помалу заповнювався словами. І щодня дата, яку я ставив угорі сторінки, свідчила про перемогу над подоланою зимою.

Сьогодні день нічим не відрізнявся від попередніх: на мокрих ранкових вулицях не лунало кроків покупців. Але не встиг я відчинити книгарню, як здивовано вчув, що хтось заходить. Прихиливши гітару до стіни позаду табурета, я підвів очі.

— Добридень, Семе, — привіталась Ізабель.

Дивно було бачити її саму, без Грейс, а ще дивніше — в книгарні, у моїй книжковій печері. Узимку в Ізабель помер брат, і після цього її голос став суворішим, а очі гострішими — зовсім не такими, якими я їх запам'ятав із першої зустрічі. Ізабель, заглиблена в себе, зупинила на мені відсторонений погляд, від якого я почувся юним і наївним.

— Як справи? — запитала вона, сідаючи поруч зі мною на порожній табурет і витягуючи схрещені міцні ноги. Грейс заховала б ноги під табурет. Угледівши мій чай, Ізабель зробила ковток, а тоді важко зітхнула.

Зиркнувши на надпитий чай, я відповів:

— Справи як завжди. У тебе нова зачіска?

Її ідеальні біляві кучері поступилися місцем грубуватій короткій стрижці, від якої вона мала вигляд водночас чарівний і вразливий.

— Ніколи не думала, — звела брову Ізабель, — що ти — любитель банальностей.

— Звісно, не любитель, — відгукнувся я й посунув до неї паперове горнятко чаю: мовляв, допивай. Здавалося, якщо я доп'ю після неї, це матиме якесь особливе значення. — Бо в іншому разі я б сказав: «Гей, а чому це ти не в школі?»

— Тушэ, — сказала Ізабель, попиваючи чай, наче він їй і призначався.

Вона елегантно розвалилася на своєму табуреті, а я наїжачився на своєму, як коршак. Годинник на стіні відлічував секунди. За вікном низько нависали білі хмари, які й досі нагадували зиму. По шибці скотилася дощова крапля і змерзлою крижинкою вдарилась об тротуар. Я подумав про гітару, а тоді — про книжку Мандельштама, яка лежала на конторці («Дано мне тело — что мне делать с ним, // Таким единым и таким моим?»). Нарешті я гойднувся вперед і натиснув кнопку на стереосистемі, яка ховалася попід конторкою, і вгорі знову заграла музика.

— До нашого будинку останнім часом прибігають вовки, — мовила Ізабель, побовтавши чай у горнятку. — На смак — як трава.

— Зате він корисний, — відгукнувся я. Все моє єство повставало проти того, що Ізабель випила мій чай: за такої зимної погоди його тепло обіцяло захист. Хоч я й усвідомлював, що мені це вже не потрібно, тримаючи в долонях гарячий чай, я почувався в людському тілі впевненіше. — Підходять вовки близько?

— З третього поверху, — знизала вона плечима, — їх добре видно в лісі. У них геть немає інстинкту самозбереження — в іншому разі вони би трималися від батька подалі. Хто-хто, а він їх точно не любить, — докинула Ізабель, зупинивши очі на нерівному шрамі в мене на шиї.

— Знаю, знаю,— кивнув я. В Ізабель теж нема підстав любити вовків.— Але якщо хтось із них з'явиться біля вас у людському тілі, скажеш мені, гаразд? Поки тато твій не зробив опудало й не поставив у фойє? — попросив я, а щоб це не прозвучало занадто грубо, слово «фойє» вимовив із підкреслено французьким акцентом.

Від гнівного погляду Ізабель хтось зі слабшими нервами точно б перетворився на камінь.

— До речі про фойє,— сказала вона так само підкреслено,— ти зараз сам живеш у тому величезному будинку?

Та я взагалі там не живу. В душі я усвідомлював, що мав би посісти Бекове місце, готувати домівку для вовків зі зграї, які з кінцем зими один по одному скидають вовчі шкури, шукати молодих вовків, готових уперше перевернутися на людей, але щось у мені не раділо перспективі блукати навколо порожнього будинку без надії знову побачити Бека.

Там я не почувався вдома. Вдома я почувався тільки з Грейс.

— Так,— відповів я Ізабель.

— Не бреши,— багатозначно всміхнулася вона.— Навіть Грейс бреше краще за тебе. Покажи мені секцію медичної літератури. І не дивись на мене здивовано — я прийшла не просто так.

— Я й не мав сумнівів, що ти прийшла не просто так,— зауважив я, вказуючи їй на полиці в куті.— Просто хотів дізнатися, з якою саме метою ти тут.

Ізабель зіслизнула з табурета й рушила в куток.

— Я прийшла, бо не завжди все можна знайти у «Вікіпедії».

— Можна цілу книжку написати про те, чого не знайдеш у мережі,— сказав я, відчуваючи, що зараз, коли вона врешті підвелася, знову здатен дихати. І взявся зі старого рахунка згортати паперового журавлика.

— Кому як не тобі знати,— зронила Ізабель,— це ж ти у нас був раніше казковим персонажем.

Скорчивши гримасу, я схилився над журавликом. На одному його крилі опинився штрих-код, і тепер друге, чисте крило здавалося більшим. Я вже взяв ручку, щоб для балансу покреслити і друге крило, але останньої миті передумав.

— А що ти шукаєш? У нас справжніх медичних довідників небагато. Здебільшого «зціли себе сам», ти ж розумієш.

— Не знаю,— відгукнулась Ізабель, присівши біля полиці.— Коли трапиться щось корисне, я його впізнаю. А як називається отой величезний талмуд, де описуються мало не всі людські болячки?

— «Кандид»,— пожартував я, та оскільки в книгарні не було нікого, хто б оцінив мій жарт, хвилюку поміркував і припустив: — «Медичний довідник Мерка»?

— Точно!

— У нас його немає. Але можу замовити,— запропонував я, навіть не перевібивши комп'ютер, бо й так знав усі книжки напам'ять.— Якщо купувати новий, він дорожезний, але можна, певно, його знайти і в букініста. Це дуже зручно: хвороби здебільшого не міняються,— мовив я, прошелюючи в журавлика ниточку, щоб підвісити його над конторкою.— Але тобі не здається, що це трохи заскладне читання? Хіба що ти плануєш вчитися на лікарку...

— Хтозна, хтозна,— мовила Ізабель таким рішучим тоном, що я подумав: невже вона мені звиряється? Аж тут теленькнув дзвіночок, і до книгарні увійшов новий відвідувач.

— Секунду,— гукнув я, зводячись на конторці навшпиньки, аби закинути нитку на кріплення лампи.— Скажете мені, якщо вам буде щось потрібно.

Запала секундна пауза, але навіть за цей короткий час я відчув, що Ізабель якимось по-особливому притихла, і ця тиша аж водала до мене. Завагавшись, я опустив руки.

— Не зважайте на мене,— відгукнувся новий відвідувач спокійним і напружуд діловим голосом.— Я зачекаю.

Але було щось у цьому голосі таке, що змусило мене забути про свою забаганку, отож я обернувся — й угледів поліцейського, який стояв біля конторки і знизу вгору роздивлявся мене. З такої висоти я добре бачив цілий набір, що висів у нього на поясі: пістолет, рація, кайданки, балончик сльозогінного газу, телефон.

Коли в тебе є таємниці, навіть якщо ці таємниці зовсім не кримінальні, візит поліцейського до тебе на роботу справляє моторошне враження.

Я повільно зліз за конторку і, слабо махнувши на журавлика, мовив:

— Він усе одне мені не вдався. Чим... чим можу вам прислужитися?

Ставлячи це звичне запитання, я завагався, адже був певен, що поліцейський прийшов не по книжки. Від невірної замінки у мене важко й часто запульсувала жилка на шиї. Ізабель мов зникла, і для цікавого ока книгарня здавалася цілком порожньою.

— Що ж, якщо ти не надто заклопотаний, я б хотів перекинутися з тобою парою слів,— ввічливо мовив поліцейський.— Ти ж Семюел Рот, правильно?

Я кивнув.

— А я — офіцер Кьоніг,— представився він.— Зараз я розслідую справу Олівії Маркс.

Справу Олівії! Я похолов. Олівія була найближчою подружкою Грейс; минулого року її проти волі вкусив вовкулака, й останні кілька місяців вона провела у вовчій шкурі у Прикордонному лісі. Батьки її вважали, що вона втекла з дому.

Якби ж то зі мною була Грейс! Коли брехню включають у перелік олімпійських видів спорту, Грейс стане чемпіонкою

світу. Як на людину, яка терпіти не може писати твори, фантазією вона не обділена.

— О,— зронив я,— ви про Олівію...

Я страшенно хвилювався через присутність поліцейського, через його запитання, але, дивна річ, ще більше я нервував через те, що зараз нас слухала Ізабель, яка давно вже знала правду. Я уявляв, як вона кулиться позаду стелажів, презирливо вигинаючи брови у відповідь на мою невмілу брехню.

— Ви були з нею знайомі, правда ж? — запитав поліцейський із приязним виразом обличчя, та чи можна вірити у дружні наміри людини, яка закінчує речення словосполученням «правда ж»?

— Не надто близько,— відповів я.— Ми кілька разів бачилися в місті. Але я не вчуся в нею в одній школі.

— А в якій школі ти вчишся? — знову запитав Кьоніг цілком мило і невимушено. Я вмовляв себе, що мені такі запитання здаються підозрілими тільки тому, що мені є що приховувати.

— Я отримав домашню освіту.

— Точно як моя сестра,— зауважив Кьоніг.— Мати просто божеволіла... Гаразд, а з Грейс Брисбейн ти добре знайомий, правда ж?

І знову це «правда ж»! Мені здалося, що почав він із запитань, відповіді на які й так знає. Я знову всією шкірою відчув присутність Ізабель, яка нишком підслуховувала розмову.

— Так,— мовив я.— Ми зустрічаємося.

Такі подробиці навряд чи відомі поліції — і навряд чи потрібні, але мені чомусь дуже кортіло, щоб це з моїх вуст почула Ізабель.

Дивно, але Кьоніг усміхнувся:

— Це зразу видно.

І хоча усмішка його здавалася щирою, я напружився, подумавши: в яку гру він зі мною грається?

— Грейс з Олівією близько дружили,— провадив Кьоніг.— Скажи, будь ласка, коли ти востаннє бачив Олівію. Не обов'язково точну дату, але бодай приблизний час нам би дуже допоміг.

Він розгорнув маленький синій записник і націлив на нього ручку.

— Гм,— буркнув я. Кілька тижнів тому я бачив Олівію — її біле хутро було притрушене снігом, проте не думаю, що саме такої допомоги чекав від мене Кьоніг.— Ми бачилися в місті. Тут, перед книгарнею. Ми з Грейс убивали час, а Олівія прийшла сюди з братом. Але то було вже кілька місяців тому. У листопаді... Чи в жовтні? Саме перед тим, як вона зникла.

— Може, Грейс із нею нещодавно бачилася?

— Я впевнений, що Грейс,— мовив я, стараючись не відводити очей,— тоді бачилася з Олівією востаннє.

— Підліткам дуже важко опинитися на самоті,— мовив Кьоніг, і цього разу я був певен, що йому все про мене відомо, що його слова призначені мені — він натякає на те, що я лишився без Бека.— Втікачам дуже важко. Є чимало причин, які змушують підлітків тікати з дому, а судячи з того, що я почув від батьків і вчителів Олівії, на такий крок її могла підштовхнути депресія. Дуже часто підлітки тікають, аби вирватися з набридлої домівки, проте вони й гадки не мають, як важко виживати у світі. Отож іноді втікають вони до найближчого будинку. Іноді...

Не даючи йому зайти задалеко, я урвав його:

— Офіцере... Кьоніг? Я розумію, на що ви натякаєте, проте Олівія не ховається вдома у Грейс. І Грейс не носить їй потихеньку харчі й не допомагає. Хотів би я, щоб усе виявилось так просто! Заради самої Олівії, заради Грейс. Хотів би я мати змогу сказати вам, де Олівія. Але ми, як і ви, гадки не маємо, коли вона повернеться.

Цікаво, а Грейс вдається брехати так легко, бо вона сама вірить у власну брехню?

— Але ти ж розумієш, що я мав запитати,— мовив Кьоніг.

— Так, розумію.

— Що ж, дякую за те, що приділив мені час. І будь ласка, тільки-но щось довідаєшся, одразу повідом мене,— сказав Кьоніг, уже розвертаючись, і раптом зупинився.— А що ти скажеш про ліс?

Я закам'янів. Почувався, як завмерлий вовк поміж дерев, який тільки й мріє, щоб його не помітили.

— Перепрошую? — зронив я слабо.

— Батьки Олівії казали, що дівчина часто фотографувала в лісі вовків... і Грейс також вельми цікавилася вовками. А ти теж ними цікавишся?

Я спромігся хіба що без слів кивнути.

— Гадаєш, вона б наважилася самотою податися в ліс замість тікати в інше місто?

Я уявив, як поліцейські разом із батьками Олівії прочісують ліс акр по акру, оглядаючи дерева, перетрушуючи нашу хатину в пошуках ознак людської присутності (і таки знаходячи їх),— і мене охопила паніка. Відповідати я силкувався безжурним тоном:

— Олівія не справляла враження людини, яка любить природу. Тому я маю щодо цього великі сумніви.

Кьоніг, мов на підтвердження якихось власних думок, кивнув.

— Що ж, іще раз дякую,— мовив він.

— Без питань,— відгукнувся я.— Щастя вам.

За ним із дзвоном зачинилися двері; щойно поліцейська машина від'їхала від брівки, я рухнув на стійку й заховав обличчя в долонях. О Боже!

— Чудово впорався, вундеркінде! — мовила Ізабель, зводячись із-за стелажів у секції науково-популярної літератури.— І в голосі майже не бриніла паніка.

Я нічого не відповів — у голові пролітали питання, які міг би поставити поліцейський, і я почувався гірше, ніж тоді, коли він тут був. Він міг би запитати, де Бек. Або що я чув про трьох підлітків, які зникли в Канаді. Або що мені відомо про смерть брата Ізабель Калпепер.

— Що з тобою? — запитала Ізабель, наблизившись. Вона посунула до мене стосик книжок, поклавши згори кредитку.— Ти добре впорався. Поліція вживає звичних заходів. Кьоніг нічого не запідозрив. Боже, та в тебе руки трусяться!

— Злочинця з мене б не вийшло,— відгукнувся я. Проте руки в мене трусилися зовсім не через це. Якби поряд була Грейс, їй би я зізнався: оце вперше мені довелося розмовляти з поліцейським відтоді, як моїх батьків засадили у в'язницю за те, що вони порізали мені вени на зап'ястках. Сама присутність офіцера Кьоніга збурила пам'ять про речі, про які я не згадував уже багато років.

— От і добре,— презирливо мовила Ізабель,— адже ніякого злочину ти не скоїв. Годі вже тремтіти від переляку — ти тут на роботі. Мені потрібен чек.

Сканувавши штрих-коди на книжках, які вона поклала на конторку, я заходився їх пакувати, раз у раз визираючи у вікно. У голові безладно пролітали образи поліцейських ув одностроях, вовків у лісі, лунали голоси, яких я не чув уже з десяток років.

Коли я простягнув пакунок Ізабель, у мене за зап'ястках від похованих спогадів запульсували старі шрами.

Якусь мить Ізабель дивилася на мене так, мовби збиралася сказати щось важливе, проте тільки похитала головою і зронила:

— Є люди, які геть не створені брехати. До зустрічі, Семе.